

הוריות יא

עניין: משיחת שמן המשחה במלך ובכהן גדול

מהר"ל ח"א

כמה נסים נעשו בו. (שם י"א ע"ב). תניא ויקח ראוי הוא שיהיו נסים נעשים בשמן המשחה. כי כל דבר שהוא קדוש ראוי לגם כי הנס הוא מעולם העליון הנבדל הקדוש, ושמן המשחה שבו היה מקדש הכל ובוזה נראה שהוא קדוש יותר מהכל, ולפי קדושתו ראוי שיהיו

נעשים בו נסים. ואמר כי אותו שמן קיים לעתיד לבא, פי' כי המשיחה בשמן המשחה היא ממדריגה שאינה תחת ההפסד כלל, כאשר מורה עליו מלת זה שמשמע שהוא עומד בלא שנוי, וזה הוא כמו שהי' בראשונה ואין בו שנוי והפסד והוא קיים לעתיד ור"ל כי שמן המשחה שיהיה לעתיד אין לומר עליו שהוא שמן אחר, אבל יאמר עליו שהוא שמן המשחה הראשון כיון שאין הפסד בשמן א"כ יקרא עליו השם שמן המשחה הראשון כו' ויש להבין זה וזהו מבואר במקום אחר ג"כ.

אבני נזר יו"ד סי' שיב

ובזה נראה לפרש מה שכתב"ג צ"ח משיחה. דהנה בסוף פ' וילך הקהילו אלי פירש"י ולא תקעו היום בחצוצרות להקהיל את הקהל לקיים ואין שלטון ביום המות. וכן בתחילת פ' וילך מלמד שנסתמו ממנו מעיינות החכמה. וע"כ כשמת המלך ירש ממנו הכח המלוכה שהלך אז ממנו. אבל כהן גדול איננו נירש ממנו פ' בתרא דהוריות [יא:] [הובא ברמב"ם ובכ"מ סוף פ"א מה' סנהדרין] כה"ג שחטא מלקין אותו ואין מעצירין אותו מגדולתו. אמר ר' מנא כחיו כי נזר שמן משחת אלקיו עליו כניכול אני בקדושתו ואהרן בקדושתו. וע"כ אף לאחר שמת לא פסק ממנו כלל קדושת כהונתו. דהוקש להקצ"ה שקדושתו נחית. ואולי הוא מקריב קרבנות במוצא של מעלה כמו שנחבא בפי' שלשלת הקבלה על רבינו אלי' הכהן. וע"כ אי אפשר שירש קדושת כהונתו מאביו. כי לא נפרד מאביו כלל. וא"כ כמו ואכלתי מן הרוח כמדליק מנר ונר עמנו אינו חסר. הנה כל אלויות הוא הארה נמוכה מהאור שנאלל ממנו. ע"כ צ"ח משיחה חדש:

צפנת פענח תנינא דף עה ע"ב

משיחה המלך וכה"ג דג"כ כה"ג השמן המשחה שעליו מקדשו בכל רגע ולכך כה"ג צ"ח פסוק משיחה כמבואר בכריתות ד"ז וכן לכך השמן המשחה שעליו קודש כמבואר בכריתות שם ולא אמרין בו נעשה מליצתו וע"י בתו"י יומא ד"ס, משא"כ במלך ד"ל דכיון שנמשח וכה לו ולבניו ולכך דייק בגמ' דכריתות שם דרך כה"ג דחייב על השמן אף לאחר שנמשח בו ולא מלך וע"י שבת דקנ"ג ע"א יכ"כ

קרו אורה דף יב.

כי. והטעם נראה כי עיני הכהן הם עיני כל ישראל להאיר להם הדרך ילכו בה והמעשה אשר יעשו כמו שנאמר (דברים ל"ג י') יורו משפטך ליעקב גו' וגם עיני הכהן יראו כל נגע, ועליו הדבר מוטל לטהר את ישראל מכל טומאה, ע"כ היה נמשח משמן שעל הראש על גבי העיניים, שגם העיניים יומשחו בשמן משחת קודש כי המשיחה בשמן הקדוש רומזת לאור הקדושה אשר ישכון על ראש המלך וכהן בחינת כתר כהונה ומלכות, וע"כ המלך לא היה נמשח אלא כמין נזר על הראש לבד, לרמז כי הוא הראש כמ"ש"נ (שמואל א', ט"ו י"ז) ראש שבטי ישראל אתה, אבל להמשיך האור הגדול הזה למטה לכל ישראל היא פעולת הכהן הגדול, ע"כ היה השמן יורד מן הראש על העיניים, ומשם היה יורד אל הזקן כמין שני טיפי מרגליות, ומשם יורד ע"פ מדותיו כי אור השמן היה מתפשט על כל ישראל שהם בחינת מלבוש אל מעלת הכה"ג כנודע שכל מדריגה עליונה מתלבשת במה שלמטה הימנו, ולגודל קדושת השמן אין כח ביד כולם לקבל אור עצמותו, ע"כ כשהיה מספר היה עולה בעיקרי זקנו ולא היו מקבלים אלא מריחו הטוב, וזהו שאמרו ז"ל שהיה משה רבינו דואג שמא ח"ו מעלתי בשמן המשחה במה שירד למטה על זקן אהרן, ואולי מעילה היא זו לרוב קדושתו, יצא בת קול כטל חרמון כו' מה טל אין בו מעילה בירידתו, כן שמן המשחה אין בו מעילה, כי כן הוא חפצו יתברך להיות אור השמן מאיר לכל, ועדיין היה אהרן דואג שמא אני מעלתי במה שהוריד ע"פ מדותי, יצא בת קול ואמרה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד, כשם שמשח לא מעל כך אתה לא מעלת, כי נחת רוח הוא לפני שעי' שניכם יתגלה טוב ונועם העלין על כל עמי ישראל וכל הארץ האירה מכבודו יתברך כרצונו הק':